

Ülke yararýna adanmýp bir hayatýn belgeselinden kesitler...

Bilimi önce arayacak ve sonra elde edeceksin. Baþkalarýndan sormamak için bilimini zenginleptireceksin. Bir de elde ettiðin bilim üzerine düþünme zevkine varacaksýn. Ve tüm bunlardan daha onurlu bir durum vardýr ki; o da baþkalarýna öðretmek , bildiðini baþkalarý için yararlý hale getirmektir. Demek ki öðrenmek öðrendiði ile çalyþmak ve bildiðini baþkalarýna anlatmaya çaba harcamak evrende büyütür. Çünkü böyle bir insan, güneþ gibidir. Nefsini aydýnlattýðý kadar, baþkasýný da aydýnlatýr. Ýmam Gazali (HASVAK Resmî Senedi nin baþlangýç bölümündeki metinde yer alýr.)

Bilimi önce arayacak ve sonra elde edeceksin. Baþkalarýndan sormamak için bilimini zenginleptireceksin. Bir de elde ettiðin bilim üzerine düþünme zevkine varacaksýn. Ve tüm bunlardan daha onurlu bir durum vardýr ki; o da baþkalarýna öðretmek , bildiðini baþkalarý için yararlý hale getirmektir. Demek ki öðrenmek öðrendiði ile çalyþmak ve bildiðini baþkalarýna anlatmaya çaba harcamak, insaný evrende büyütür. Çünkü böyle bir insan, güneþ gibidir. Nefsini aydýnlattýðý kadar, baþkasýný da aydýnlatýr. Ýmam Gazali (HASVAK Resmî Senedi nin baþlangýç bölümündeki metinde yer alýr.)

Benim daima inandýðým bir söz vardýr. Allah sevgili kullarýna hayýr iþi yapmayý nasip edermiþ. Sevmediklerine de çok para verir ama hayýr iþi yapmayý nasip etmezmiþ. Allah ýn sevgili kullarýndan olduðuma inanýyorum. Çünkü bana eðitim için eðitmciler için ve milletimin saðlýðý için hizmet vererek hayýr iþleri yapmayý nasip etti.

Kadir Has

1921 Yýlýnda Nuri-Zekiye HASOĐLU'nun evladý olarak Kayseri'de dođdu. 1942 yýlýnda Boðaziçi Lisesi'nden mezun oldu. Kayseri'nin tanýnmýp ailesi ve eþrafýndan olan Mehmet-Behime Germirli'nin kýzý Rezan Hasođlu ile 1942 yýlýnda evlendi. Babasý Nuri HASOĐLU, yorulma bilmez çalyþkanlýðý, azmi ve dirayeti ile, Adana'da yoktan baþlayýp kurduðu birçok fabrika ve ticari kuruluşlarla Ülkenin sayýlý zenginleri ve AKBANK'ýn kurucularý arasýnda yer aldý.

Ýlk gençliði ne ilipkin Kadir Has ýn Vatan Borcu Ödüyorum isimli kitabýndan hayatýna ilipkin anektodlar þöyle:

Hayata 20 yaþýnda atýlmýþtým. Kendimi 1942 yýlýnda ticaret aleminin içinde buldum. Zaten babam da önce tüccar sonra sanayici olmuþtu.

Çalyþmaya genç yaþta baþladým. Belirlediðim hedef ve ideale ulaþabilmek için gece gündüz çaba harcadým. Türkiye nin zor bir döneminde çalyþma hayatýna atýlýrken, baþarýlý bir iþ adamý kimliðiyle ortaya çýkýp gençlere ve gelecek nesillere model olmam gerektiðini biliyordum. Bugün bu idealime kavuþtuðum, kamuoyu tarafýndan ifade edilmektedir. Elde etmeye çalyþtýðým bu baþarýda bana tarafý imkansýz bir bahtiyarlık vermektedir.

Parasýz adam, oksuz yaya benzer

Geçen zaman içerisinde, değerli babamdan kalan servetle yetinmedim. Kimsenin gölgesinde kalmadan, kendi ipimi kurup sürekli geliştirmeye çaba harcadım. Parasız adamın, oksuz yay gibi olduğunu genç yaşta anlamıştım. Ben de her insan gibi huzur ve mutluluk arıyordum. Hayatın nimetlerinin değerini, hayatın zahmetlerinden öğrenmiştim.

Kayseri de doğmuşum. Adana da büyüdüm. Ama zamanla, çok sevdiğim Adana bana dar gelmeye başlamıştı. Daha büyük girişimlerde bulunmak için, iş düzenimi İstanbul'a nakletmem gerekiyordu. Biliyordum ki; mutluluğun mimarı, insanın kendisiydi.

Verimli ve başarılı olduğuma inandığım bir dönemde, Adana'dan İstanbul'a taşındım. Bunu yapmak zorundaydım. Çünkü kendi gücüm ve becerimle girdiğim her işte, başarı kazanma azmi içerisinde olduğumu hissediyordum. Kısacası kendi kendimi keşfetmiştim.

Kadir HAS, dirayetli yönetimi sayesinde kurdu ve geliştirdiği ticari kuruluşların hepsinde, hiçbir ihtilafa düşmeden büyük bir başarı sağladı ve her işten alınının akı ile çıktı. Kadir HASOĞLU'na, eğitime ve öğretime verdiği önemli katkılarla, gelecek nesillerin en iyi part ve ortamlarda yetişmesi için gösterdiği çaba ve gayretlerden dolayı, Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi Senatosunca 16 Nisan 1998 tarihli toplantısında alınan kararla 1 Haziran 1998 tarihinde Eğitim Fakültesi Eğitim Bilimleri Bölümü Eğitim Yönetimi-Planlaması ve Ekonomisi alanında Onursal Doktora Payesi, ayrıca Marmara Üniversitesi Senatosunca 8 Temmuz 1997 tarihli toplantısında alınan kararla 30 Haziran 1998 tarihinde Atatürk Eğitim Fakültesinin Türk Eğitimine yaptığı maddi ve manevi katkılardan dolayı kendisine Fahri Doktorluk Payesi verilmiştir.

Laflar uçar gider,
geriye eser kalır

Ödüllerin en anlamlısı TC Üstün Hizmet Madalyası'nı 9. Cumhurbaşkanı Süleyman Demirel'in elinden 28 Temmuz 1977 tarihinde Cumhurbaşkanı'nın Köşkünde kendisine törenle takdim edilirken Demirel'in konuşması oldukça ilgi çekicidir:

Bir ömrü vatan için,
millet için yapamamak, güpte edilecek bir olaydır. Her günü, her ayı, her yılı, ülkeye yararlı olacak şekilde değerlendirebilenlere ne mutlu!
Laflar uçar gider, geriye eser kalır. Eseri de olmayanın yerinde yeller eser.

Kadir HASOĞLU ve Rezan HASOĞLU, 1991 yılında kurdukları "Türk Eğitimine Özgü Kadir HAS Vakfı-HASVAK" ile başta eğitim ve sağlık olmak üzere, ülke kalkınmasına yönelik çok önemli hayır işlerine yöneldikleri gibi ayrıca, vasiyetleri gereği tüm servetlerini adı geçen vakfa bağışladılar. Has, yapmayı boyunca hayır işlerine ayırdığı zaman ve bütçeden ötürü herkesin takdirini toplamış ve hayır işleri yapmak konusunda kitabında bu açıklamalara yer vermiştir:

1980 li yıllarda başladığım hayır işlerinde babam Nuri Has'ı model olarak aldım. Kendisinin bir okul yaptırmak bin kişiyi hapisaneyeye düpmekten kurtarıyor sözü daima rehberim oldu. Bu süre içinde aziz vatanıma, eğitim kurumları ile kültür merkezi ve sağlık ve sosyal tesisleri armağan ettim.

Rahmetli babam hayır işlerine yönelirken çok deşipik alanlar seçiyordu. Evlatları için patafatlı düğünler yapılmazını istmiyor, hatta bu uğurda yapılacak harcamaları, Türk Hava Kurumu na bağıplıyordu.

Bu tuvalet Nuri Has'ın bağıbıyla yapılmıştı

Babam

hayır işleri yaparken bizleri çok şırtıyordu. Bir nakıyorsunuz, Kayseri de umumi tuvalet yapıyor; bir bakıyorsunuz şehir içme suyu şebekesinin yenilenmesi için bağıpta bulunuyordu. Hiç unutmuyorum, rahmetli babam, Kayseri şehir merkezindeki çeşitli yerlere tuvalet yapma fikrini açtığı zaman, kendisine muhalefet etmiştım. Çünkü o tarihte benim çok gençti, değer yargıları da farklıydı. Hele hele yapılacak tuvaletin duvarına, Bu tuvalet, Nuri Has'ın bağıbıyla yapılmıştı şeklinde bir tabela asılmasını ise asla tasvip etmiyordum. Babam gösterdiğim tepki üzerine, şunları söylemişti:

Ođlum belki sana garip gelecek ama tuvalet yaptırmak çok sevaptır. Bunun önemini bugün kavrayamamış olabilirsin. Çünkü konuşmandan anlıyorum ki; Umumi tuvalete ne gerek var? diyorsun. Sen onu bana değil de, sokakta tuvalet ihtiyacı çekene sor.

Marmara Üniversitesi

Hastanesi ne 12,5 trilyon bađı

Rahmetli babamın örnek alarak

başladığım hayır işlerinde, beni yönlendiren bir değerli devlet adamının olduğunu her versile ile söylemişimdir. Sözü ettiğim devlet adamı büşhesiz Sayın Demirel dir. 1994 yılında Marmara Üniversitesi Hastanesi için yaptığım 100 milyar liralık bağı, bir yıl sonra Sayın Cumhurbaşkanı'nın arzuları üzerine 200 milyar liraya çıkmıştı. Sayın Demirel, 1996 yılında 100 milyar lira daha istediler. Bunu da seve seve karşıladım.

Marmara Üniversitesi ne, hastane yapımı için bugüne kadar

7,5 Milyon dolar bağıpladım. Bu miktar günümüz rakamlarıyla yaklaşık (15 Ekim 2001 tarihli döviz kuru) 12 trilyon 375 milyar TL yapıyor. Ama ne yazık ki, Cumhurbaşkanı Süleyman Demirel'in olağanüstü çabaları ve bizlerin maddi desteğine rağmen, devletimize bu hastanenin inşaatını tamamlamak mümkün olmadı.

Adımın taşıyan caddede yürürken çok heyecanlanıyorum

Yine Kadir Has'ın kaleminden memleketi Kayseri de destek olduğu çalışmalara ve Kayserili lerin Has'a vefa borcunu ödemek üzere yaptıkları jestlere ilişkin anekdotlar:

Memleketim Kayseri deki Erciyes Üniversitesi, değerli hembehrimiz Prof. Dr. Turhan Feyziođlu nun gayretleri ile kurulmuğtu. Üniversite bugün Orta Anadolu nun en saygın ve en büyük öğrenim kurumları arasında bulunuyor. Erciyes Üniversitesi ni her ziyaretimde gurur ve mutluluk duyuyorum. Bu arada üniversiteye kazandırdığım üç büyük binayı seyrederken hele hele adımı taşıyan caddede yürürken, çok heyecanlanıyorum. Tabi bu ihtipamı seyrederken, yıllardan beri eğitim kurumlarına yapmış olduğum katkıların isabetini de yapıyarak görüyorum.

Ünlü bir düpünür, Güçlü bir iradeyle elde edilemeyecek hiçbir şey yoktur demiş. Gerçekten de, Cumhurbaşkanı Sayın Süleyman Demirel, 1995 yılının 2 Ekim günü güçlü iradesini ortaya koydu. Kayseri, Erciyes Üniversitesi nin modern tesislere kavuşturulması için, bir büyük kapmana başlattı. O gün çalınan maya tuttu; bugün eserler ortaya çıktı.

Memlekette geçen duygu yüklü anlar

Kayseri deki Kadir Has İlköğretim Okulu nun temel atma töreni, gerçekten bizler için çok gurur verici oldu. Tören alanındaki Sizlerle iftihar ediyoruz pankartı, memleketime yaptığım katkıların onayı anlamına geliyordu.

31 Temmuz 2004 Cumartesi günü, Kayseri gerçekten tarihi bir gün yapıldı. Temel atma ve açılış törenlerinden sonra hükümet erkani ile yurdun dört bir yanına dağılıp hayırsever hembehrilerimiz, bu tarihi günde Kayseri de bir araya geldi. 2004 yılı çok bereketli geçti. Kayseri Esnaf ve Sanatkarlar Odaları Birliđi Yılın Ahisi ödülünü de bana verdi.

Kendi adı ile kurulmuş bulunan Kadir Has Üniversitesinin eğitimine başlayıp gelişmesini görmek en büyük tutkusu idi. Has, 23 Mart 2007 tarihinde İstanbul'da vefat etti.

Kayseri de yaptırđđđ Kadir Has İlköğretim Okulu nun açılış töreninde Kadir Has ın yaptđđ konuşmadan bir bölüm:

İlköğretim konusunda bir kaç ekimeyle konuşmak isterim. İlkokul mevzuu, Türkiye nin en lüzumlu mevzuudur. Dünya nın bütün ülkelerine gidin, herkes okumaktadır. Cahil kimse azdır. Türkiye de maalesef cehalet fazladır. Bu cehaletin fazlalığı da, okul olmamasından ve ailelerin, çocukları ile yeterince ilgilenmemesinden ileri gelmektedir.

Bizim gibi zenginler, bu memleketin eğitimini halletmek için elimizden gelen her gayret sarf ediyoruz. Yalnız bu, benim gibi bir kaç kişiyle olmuyor; tabi bütün vatandaşlar el ele vererek, eğitimin üstesinden gelmemiz icap etmektedir.